

Yenimahalle Genel

Röportajı Yapanlar :Umut Şumnu, Ece Akay Şumnu
Röportajı Derleyen :Tezcan Karakuş Candan
Röportaj Yapılan Kişi :Mehmet Yıldırım

Röportajdan Derlenen Bilgiler

Röportaj yapılan Mehmet Yıldırım 1957 yılından bu yana Yenimahalle'de yaşamaktadır. Röportajda 1965 sonrası Yenimahalle anlatımları yoğunlaşmıştır. Çocuk gözüyle başlayan süreç günümüze kadar, bir mahallenin gelişim sürecine tanıklık etmiştir. Yıldırım, 1965 yılı sonrasında mahalle gelişimini yer yer mahallede oturanların isimlerini de vererek, mahalle kültürüne atıflarda bulunarak anlatmaktadır.

“1965’te Yenimahalle hemen hemen bina yapımını falan tamamlamıştı; arada tek tük boşluk olsa da genel olarak bitmişti. Tabii o bizim çocukluğumuz döneminde. İşte önceMahallemiz, sonra bir üst mahalle, bir alt mahalle, alt sokak derken büyüdükçe tabii Yenimahalle’yi de daha iyi gözlemlemeye başladık. Dediğim gibi o zaman ben Çarşı Caddesi’nde oturuyordum, 15 numarada. Dediğim gibi Trafik Hastanesi’nde şu anda doktor olan İnanç-Kıvanç-Güvenç; onların eviydi, biz kiracıydık orada. 3 kişi vardık, oturuyorduk. Neriman Teyze Ragıp Tüzün Mahalle Muhtarıydı o zaman, rahmetli oldu kendisi. Turhan Amca otururdu Diyarbakırlı; Turhan Seyfi. O da Yenimahalle Tapu Sicil Müdürü’ydü”

Mahallede çeşitli kooperatifler kurularak barınma süreci çözümlenmeye çalışılmış, kooperatiflerin kurulumunda devlet yardım etmiş. Mahalle ölçeğinde bir araya gelen kişiler kooperatifleri oluşturmuşlar. Belli bir yere mensup olanlar değil sadece mahalle üzerinden örgütlenerek kurulan kooperatifler için devlet tarafından hazırlanan tip projeler uygulanmış ve evlerin yapımında ev sahipleri de çalışmışlardır.

“Banka Evleri dediğimiz, girişteki Yıldız Blokları; bunlar Emlak Bankası vasıtasıyla yapılanlar. Şu andaki mevcut belediyenin altındakiler, Motorlu Taşıt Blokları dediğimiz onlar kooperatif. Onu biraz geçerseniz 150. Yıldan sonraki Seylap Blokları, 57’de gelen selden sonra devlet yardımıyla yapılanlar. Kooperatifleşme bazında işte Şentepe’ye çıkarken Türk Traktör’ün yaptıkları var. Sevgi Sitesi dediğimiz yerler, onlar. Öbürlerinin haricindeki yapılanlar insanların projeyi alıp, devletten projeyi alıp Halk Bankası hatırladığım kadarıyla kredileriyle, kendi imkânlarıyla yapılan yerler. Yenimahalle’deki o

birçok evin ev sahipleri kendisi çalışmıştır. Mesela ben şu anda Miralay Nazım'da oturuyorum. Yanımdaki Emine Hanım Teyze anlatır, yani 90 yaşında birisi. "Ustalar gittikten sonra ben akşam toplar, düzeltirdim, sabaha onlara hazırlardım" diyen birisi mesela."

"Yenimahalle'de Köşebaşı Parseli"

Yenimahalle'de her yapı adasında 3-4 parselden sonra sokaklar dahil bir köşebaşı parseli planlanmıştır. Bu adaların arasında olan boşluklar yürüyüş yolları olarak tasarlanmış, binalar yıkılıp yapılmaya başlanınca, buralarda 3 metrekare, 5 metrekare Belediye hisseleri çıkmış. Olayın araştırılması sonucunda, ilk planlandığında bu alanların yürüyüş yolları olarak düşünüldüğü anlaşılmıştır. Bu durum, insanların bir yerden bir yere ulaşımında kestirme yol kullanma alışkanlığının planlama sürecine yansması olarak değerlendirilebilir.

"İşte sokağa insanlar böyle tam gidip o köşeden dönüp de sokağa doğru girmesin diye. Onlardan yürüyerek bir üst sokağa, bir üst sokağa çıksın diye düşünülmüş. Ama insanlar da anlamıyorlar, kendi bahçelerine, arazilerine dahil etmişler."

Bu planlama ile birlikte konutlar bir kot aşağı bir kot yukarı şekilde tasarlanmış. Hepsinin girişleri ön cepheden. Arkada ve önde bahçeleri var. Evler çocuk sayısı fazla olanlar tarafından tercih edilmiş geniş olmasından dolayı. Giriş bir daire, üst kat bir daire, alt kat bir daire şekilde planlanmış. Röportaj yapılan kişinin evlerin mimarı konusunda bilgisi yok. Sadece Yenimahalle'nin ve Bahçelievler'in planlı yapıldığını biliyor. Evlerin planı üzerindeki tanımlamalar, kullanıcı açısından evin özümsemişliğini göstermekte ve dışarıdan içeriye, genelden özele bir anlatımı içermektedir.

"Benim oturduğumda mesela kapıdan giriş kattı, bahçe katıydı; aşağıdaydı, bir sekiz basamakla aşağıya inerdik, işte bahçe vardı. Girişte büyük bir oda vardı. Yani böyle pek şimdiki gibi giriş, antre falan düşünülmemişti benim oturduğum evde. Direkt oda vardı, hol diyeyim yani vardı, yanda iki oda vardı, arkada mutfak-banyo vardı yani. Arkada taşlık vardı, bir de bahçe vardı. Sonradan oturduğumuz evde antre vardı, ince uzun bir antre vardı. Antrenin sağında bir oda, solunda bir oda ve arkada da yine birazcık daha büyük salon diyebildiğimiz yerler vardı."

Kullanıcının sadece mekanla değil, çevresiyle birlikte mahalle algısı gelişmiş görünmektedir.

"Karşıyaka, Şentepe filan oraların hiçbirisi yoktu. Yenimahalle'yi şöyle ben size tarif edeyim. İvedik Caddesi'nden geldiğiniz zaman -şu andaki haliyle bile-

Demetevler'in başına geldiğinizde orada böyle büyük bir meydan oluşur. Onun geniş bırakılması otobüslerin falan rahat dönmesi içindir; orası son duraktır. Yenimahalle'nin normal Ragıp Tüzün Caddesi'ni çıkıp da 11 inci durağa geldiğiniz zaman, şimdiki Şentepe'yi, Güzelevler'i silin hafızanızdan; orada da gene meydan vardır, otobüsler döner. Mesela o zaman trolleybüsler vardı Yenimahalle'de çalışan; "boynuzlu" derdik, elektrikle çalışan. Onların çalışması, 5 inci duraktaki, şu andaki parktan dönerdi onlar da, hatları oraya kadardı. Parktan gelir, Taşkın Sokak'tan döner, tekrar çıkardı. O yüzden de Çarşı Caddesi'nden Ragıp Tüzün, aşağı, Ulus istikametine kapalıydı. Sadece yukarıdan gelişle tek yönü vardı."

"Sosyal Yaşam- Mekan"

Mekândaki hatırlamayı güçlü kılan komşuluk ilişkileri ve sosyal yaşamın kendisidir. Mekan anlatımı ile dostlukların uzun süreliliği aralığındaki paralellik bu durumu desteklemektedir.

"Tabii dostluklar, arkadaşlar; hâlâ benim 40 seneden beri görüştüğüm arkadaşlarım var. İnsanlar terk etmeden buraları tercih ediyorlar, mahalleden ayrılanların sayısı az. Bunun tabii değişik sebepleri var. Ekonomik şartları var, o insanların okul hayatları var, evlerin küçük kalması var, bir şeyler var. Fakat şimdi bu beğenmesek de bazen artı-eksi tartıştığınız zaman bu evler yıkıldı, müteahhitte verildi; bunlar aslında biraz da geri dönüş sağladı. İnsanlar şimdi ne oldu? Benim emsallerim, şimdi 50-55 yaşına girdi, evlerini müteahhitte verdiler, daha güzel evler yapınca, insanlar emekli olunca şimdi geri döndüler. Şimdi görebiliyoruz yani tekrar Yenimahalle'ye dönenler var. Benim bir akrabam var Çarşı Caddesi'nde restore ettiler, alta üstü birleştirdiler, öyle kullanıyorlar.

"Bir de Coşkun Sokak, Narin Sokak... Narin Sokak' da apartman düzeninin uygulandığı ilk yerdir Yenimahalle'de. Bu Coşkun Sokak'ta da vardır. Akın Caddesi'nden aşağıya inerken Anıl Sokak'ta falan da vardır böyle üç katlı, apartmanvari binalar; yani mimari yapılar ama bunun en güzel örnekleri Narin Sokak'ta vardır. Narin Sokak'ta eksi klasik tek katlı Yenimahalle evi bulamazsınız. Oradakiler üç katlıdır. Daha çok araları açık, dört cephesi de açık ve apartman tarzı; yani o girişte bir kapıdan girip merdivenle katlara çıkılan binalar. Onların içleri de sobalı düzeni düşünün. İşte ortada bir salon, salona açılan iki kapı falan."

Kullanıcının hem mekanı tanımlarken, hem kullanılan eşyaları tanımlarken malzemelere yaptığı vurgular, dönemsel olarak malzeme karakterini ortaya çıkartırken, mekan kullanımındaki pratik çözümler, tasarlanmamış ve teknolojik olarak yetersiz durumlarda kullanıcının yaratıcılığı ile çözülebilen bir dekorasyona dönüşmüştür. Dolap kapaklarının yerini perdeler, buzdolabının yerini hava alan tel dolaplar almıştır.

“Ev sahibi bize verdiğinde, mutfak yapılı, banyoda seramik olarak demeyeyim de o dönemin olanı mozaikti. Yani duvarlar da mozaikti; fayans değil de mozaikti. İşte o bildiğimiz bakır, odunla yanan kazanlar vardı. Onlar o evin demirbaşydı. Kurnalar vardı, mermer kurnalar vardı. Benim çocukluğumda plastik kovalar falan olmadığı için banyoda o mermer kurnalar vardı. Mutfaklarda gene mozaik tezgâhlar vardı. Yani şimdiki gibi mutfak tezgahları falan değildi. Onların önüne annem hatta perdeler falan dikerdi. Adet öyleydi. Bir de açık , bilir misiniz, dolap yerine raflar vardı. Buzdolabı gerçi benim çocukluğumda vardı ama benden önceki nesilde tel dolabı vardı. Köye gidip geldiğimiz için o dönem, o dönem köyde elektrik yoktu ve tel dolabı kullanırdık . O tel dolabı geleneği de vardı yani.”

Mobilya kavramı ihtiyaca cevap veren gösterişten uzak, abartısız bir etken olarak ele alınmış.

“Benim çocukluğumda mobilya bir tek masaydı. Divan alınırdı; tahta olurdu veya demirden olurdu ama adet divandı. Nasıl size söyleyeyim? İşte 67-68’lerde falan koltuk takımları o zaman girdi”.

1960-1970’ li yıllarda köyden kente göç olgusu, kentsel bütünleşmenin yaşanamamış olması sonucu köyle irtibatın sürmesine yol açmıştır. Her göçle birlikte, akrabalık ilişkileri üzerinden şekillenen yerleşme örüntüleri, komşuluk ilişkilerini ve paylaşımı güçlü kılan bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır. Akşam oturmaları, kapı önlerinde oturmalar, vb., bitişik nizamda yerleşik bahçeli evlerin sosyal yaşantıya sağladığı olanaklar olarak değerlendirilebilir. Ekonomik refahla bağlantılı olan süreçte trafiğin yoğun olmaması ve sokakların sukunet içerisinde olması, sessizliğin ancak insan sesleriyle ve ilişkileriyle bozulması, ısıklı haberleşmeler, sokağın özgürleştiriciliği, güvenli olması, kullanıcı açısından mekân belleğinin ve sosyal belleğin bir arada oluşmasına olanak sağlamıştır.

“Şimdikine göre trafik yoktu, otopark sorunu yoktu. Benim mesela çocukluğumda Aydın Sokak’ta, bahsettiğim 120 metrelik sokakta sağlı sollu evler vardı, bir tane Tekin Amca’da araba vardı. Tekin Amca’ da Ziraat Bankası’nın müdürüydü. Hanımı ilkokul öğretmeni idi; bizim mahallenin bütün bizim hepimizin öğretmeni idi yani. Bir tek araba onda vardı. O zaman top

sahası, oyun alanıydı sokaklar bizim için. Mesela Yenimahalle’de şöyle bir adet vardı, ısıklıkla biz birbirimizi çağırırdık. Bizim mahallenin kendine göre bir ısılığı vardı. Sokağa çıkan ısıklık çalardı “ben çıktım” diye. İşte biri daha duyardı, öbür mahallenin işte başka bir iletişimi vardı. Akşamları mesela saklambaçlar oynanırdı; o kukalı saklambaç dediğimiz oyunlar oynanırdı. Ülkede de herhalde öyleydi, güven vardı. “

“Mesela bir okul vardı, onu biliyorum; bir projenin içinde okul vardı. Çok eski olarak Seyran Sineması vardı. Şu anda yıkıldı, yerine başka bir bina yapıldı. Seyran Sineması kültür varlıklarından, koruma altında olduğu halde yaktıkları için baya ceza falan da aldılar mesela. Yazlık sinemalarımız vardı. Ben hani bilmem ama şöyle söyleyeyim, anlatırlar: Şu andaki İş Bankası’nın olduğu yerde Seyran Sineması’nın yazlığı vardı. Seyran Sineması’nın Serdar Sokak’ta kapalı var, yazlığı da şu andaki İş Bankasının olduğu yer. Yenimahalle 5’teki park pazar yeri olarak yapılan bir yer. Sonradan park oldu. Yenimahalle’nin başka yerine, şu andaki mevcut belediyenin oraya yapılıyor pazar. Şu andaki mevcut belediyenin olduğu yer benim gençliğimde pazar yeriydi. Onun arkasında MİT falan yok zaten, MİT’in olduğu yer Ziraî Araştırma’nın üzüm bağlarıydı. Oradan baktığın zaman İstanbul Yolu gözüküyordu. Orada dediğim gibi Motorlu Taşıt Blokları’nın sadece var. Burada o zamanın Yıldırım Beyazıt Lisesi ve Mustafa Kemal Lisesi var; onun kapalı spor salonu falan var. Öbür okulların hiçbirisi yok zaten, bomboş. Orada bir de böyle Gayret Mahallesi’ni görürsünüz kooperatif olarak yapılmış yerlerden biridir o da.”

“Dönüşüm”

Mahallede yaşanan doku bozulması kullanıcı tarafından ekonomik nedenlerden kaynaklı olarak değerlendirilirken, ekonomi ile mekan arasında güçlü bir bağ kurulmaktadır. Kullanıcının mekandan beklentileri onun sosyal yaşantısıyla yakından ilgilidir, mekanın ihtiyaca cevap vermediği durumlarda kullanıcı kendi çözümünü yaratmaktadır. Bu durum, mekanın sadece mimar tarafından tasarlanan bir yer olmadığını gösterirken, mimarın yetemediği, düşünemediği durumlarda, kullanıcının kendi yaratıcılığı ile oluşturduğu çözümler, mimara karşı yöneltilen bir eleştiri olarak da değerlendirilebilir.

“Genelde dediğim gibi bu evler şimdi ön cephe-arka cephe olduğu için genelde arka taraflarda mutfaktan bir kapıdan geçilirken mutlaka üst katın balkonu, yani çıkması vardı. Onu nasıl diyorsunuz bilemiyorum işte, orada da yanlardan kapatılıp mutfığa katılırdı, çünkü küçük. Çocuk çok fazla, işte buzdolabı alınmaya başlanıyor, buzdolabı koyacak yer yok. İşte hadi ne yapalım, burayı

da örelim filan gibi oluyordu. Arka taraflarda bu tip şeyler yapıldı. Kimi mesela odayı büyütebildi. Ama mesela şimdiki gibi taş duvar olduğu için, bilhassa temeller olduğu için yıkayım da değil. Mutfaktan bir geçişle orada depovari bir yer gibi düşünün onu... Anca mutfak kapısından işte o yan duvarları falan yapıliyordu. Özgün malzemelerin kalması zor. Kalmamasındaki sebep de özgün malzemenin, yığma bina olduğu için yıkıp, döküp başka bir şey yapamıyorsunuz yani. Yani belli oranda tadilat yapabilirsiniz. Değişiklikler de yığma bina olunca kısıtlı; yani fazla öyle kırıp dökme olmadı. Cephede bir değişiklik yok, oynama yok, pencere ebatlarında bir değişiklik yok. O günkü ebatlarda hala duruyor.”

“Sosyal Mekanlar”

Caddeye ismi verilen Ankara Belediye Başkanı ve Yenimahalle'nin kurulmasına da planlamasına da önyak olan Ragıp Tüzün ile ilgili farkındalık, yaşamı ve mekanı değiştiren şahsiyetlerin belleklerde yer ettiğini ortaya çıkartmaktadır. Mekanın şekillenışı sosyal ve kültürel yaşamdaki yeri, anılar, Ragıp Tüzün kadar mekanı da belleklerde hatırlanır kılmaktadır.

“Akın Caddesi'ni biliyorsunuz. Akbank'ın olduğu yer mesela, o bina korunmuştur mesela; tek katlıdır. O mesela enteresan bir binadır. Orada Zümrüt Pastanesi vardı, üstünde tek katlı bir tane ev vardı. Mesela Yenimahalle'de enteresan olan bir şeylerden dolayı o zaman Çankaya dışında oteller var Yenimahalle'de. Şu andaki köşedeki benzinliğin yanında bir bina var, dönerci filan var şimdi. Mesela o binayı yıkmadılar. O binayı tadilat ederek yaptılar. Önce mazide o bina oteldir mesela, Yeşil Otel'dir mesela. Şu anda Maksimum Mağazası'nın olduğu yer -bunlar ama otel olarak yapılmış binalar-orası da mesela oteldi. Yenimahalle'de eski Susuzlu Kara Ahmet'in oteliydi. Onlar falan hep otel olarak inşa edilmiş binalardı. Sonradan insanlar onların içlerini yıktılar, tadilat yaptılar. Belki bina şimdi mağaza olarak değil, belki gezilse o otel olarak zamanının şeyleri de bulunabilir. Bugün sadece bir tek Avrupa Pastanesi duruyor; 8 inci durakta caminin altındaki pastane. Karakolun karşısındaki cami var ya. O zamanlar tabii Şentepe yok. Sinemalarımız var, yazlık sinemalarımız var. Şu andaki 50. Yıl'ın olduğu Güneş Sineması, Nazlı Sineması gibi 1200 kişilik bir sinema. Şu andaki 50. Yıl Yetiştirme Yurdu'nun olduğu yer. Güneş Sineması. Ahmet Ağabeyin benzinliğin olduğu yer de bizim bisiklet kiraladığımız mekan, yani boş arazi; top oynadığımız, motosiklete filan bindiğimiz alan. Mesela şu anda Alemdar Çarşısı diye 5. Cadde'de bilinen

yerde de Alemdar Sineması var kapalı, oldukça büyük. Şu anda pasaj olan yerde Alemdar Sineması'nın olduğu yer. Kapalı sinema, o da bayağı büyük bir sinema. En üst terası yazlık onun. Bu da şu anda pasaj olarak kullanılıyor. İşte Akın'ın başında var yazlık Akın Sineması. Şu anda Banka Evleri dediğimiz Yahya Kemal Caddesi üzerinde askeri lojmanlar var mesela şimdi. Orada bir de Banka Evleri var ve bir de orada sinemamız vardı. Mesela orada Yenimahalle'nin banka kanalıyla yapılan evleri. Şu anda Taşkın Sokak'ta mesela, meyhanelerin olduğu sokak var ya, orada inzibat karakolu vardı zamanında. İşte okuldan bahsettik. Oteller dokuya hakimdi dedik. Pastaneler vardı, sinemalar vardı dedik. Ama bu sosyal mekânların yanında da çok ciddi, önemli bir sokak yaşantısından da bahsettik. Trolleybüsten de bahsettik. Kızılay-Ulus çalışırdı, 5. Durak'ın oradan dönerdi, parkın etrafından dönerdi. Dediğim gibi Yenimahalle kültürüyle kendine has, özeldir. Yenimahalle'de biz öyle deriz. Yenimahalleli doğulmaz, olunur; yaşayacaksınız. Yenimahalle'nin öyle bir çekiciliği vardır yani.

“Yenimahalle’de Markalar”

Bir de Yenimahalle mesela çok enteresan -bilmiyorum bu size ne kadar bir bilgi olur- Ankara'yı incelediğiniz zaman, Keçiören, Çankaya'yı bir merkez olarak kabul ederseniz, sonradan yapılan Altındağ, Mamak, Keçiören, Etimesgut. Buralara baktığınız zaman buralarda otel bulamazsınız. Buralarda gazino, içkili mekan bulamazsınız. Yenimahalle'de mesela 45'ten bu yana, 55'ten bu yana meyhane olarak çalışan ve Ankara'da isim yapmış meyhaneler, restoranlar vardır yani. Bunlar dediğimiz gibi meyhane kültürünü falan yaşatır mesela. Burada memur kesimi oturuyor. Yenimahalle'nin kendi adliyesi var, şu anda Migros'un olduğu yer Yenimahalle Adliyesi'ydi, biliyorsunuzdur. Adliye olmasından dolayı hakimler, savcılar var, avukatlar görev yapıyor. 5. Durak dediğimiz yer son derece hareketli, bütün bankaların olduğu bir mıntıka. Şimdi o kadar banka Yenimahalle'de yok mesela, ama o dönemde Öğretmenler Bankası'ndan tutun, Türk Ticaret Bankası'na kadar her şey vardı yani. Yenimahalle'nin kendine has markaları vardı mesela. Mesela ayakkabıcı Çevikel ardı. Yenimahalle'de “nereden aldın ayakkabıyı?” deyince “Çevikel'den aldım” dediğin zaman Yenimahalle'nin kendi ayakkabı markasıydı yani. Yenimahalleliyseniz, Yenimahalle'de doğup büyüdüyseniz ayakkabıcı Recep Ağabeyden mutlaka babanız size bir ayakkabı almıştır. Recep Ağabey mesela çocuk ayakkabısı satardı. Yani 40 yaşın üstündeki çocuklara mutlaka Recep Ağabeyden annesi babası falan bir şekilde almıştır.

Mesela Terzi Celil Ağabey var; Yenimahalle'nin ilk terzisi Celil Ağabey. Mutlaka Celil Ağabeyden herkes bir pantolon diktirip bayramlık olarak giymiştir yani. Bunlar mesela Yenimahalle'nin de kendi markalarıydı yani. Mesela şu anda Çarşı Caddesi'nin başında kırtasiye oldu, mandıramız vardı mesela. İlker Ağabey, Tayyar Ağabey... Bunlar mandıra dediğiniz işte kahvaltılık türü satan yerler. Mesela o da bir marka. Peynir nereden? Tayyar'dan alınır. Ali Amcaydı da adı "mandıra" derdik biz. İlker Ağabey falan bunun çocuklarıydı mesela. Biraz kalburüstü peynirdi, pastırmaydı, sucuk o zaman nereden alınır?

Mesela şu andaki Yenimahalle Şehir Kulübü diye parkın köşesine yapılan bina, o zaman orada tek katlı, küçük binalar vardı orada zannederseniz 5-6 tane. Manav var, köşebaşında Musluoğlu Pastanesi var ilk başta; Köfteci Mehmet var, şu anda hâlâ İnegöl Köfte Mehmet'in orada dükkanı var. Mesela orada Köfteci İnegöl'ümüz bizim Yenimahalle'nin kendi markasıdır ve hâlâ devam eder İnegöl Köfteye ve bozmamıştır kalitesini. O gün bu gündür aynı kaliteyi taşır yani. Onunla da görüşebilirsiniz mesela, Biliyorsunuz o Taşkın'daki İnegöl Köftecisini görmüşsünüzdür. Bunlar da Yenimahalle'nin kendine has markalarıydı.

Bu saydığım terzi mesela hâlâ diremiyor, Köfteci Mehmet hâlâ çalışıyor; Çağlayan Lokantası, Çalikuşu Lokantası bunlar hâlâ devam ediyor. İşte Çeviker falan onlar kapattı. Bir de mesela o zaman Yenimahalle'de kızlı erkekli şöyle bir adet var. Mahalle bakkalından alınmaz. İşte annelerden babalardan kaytarıp 5'teki Çınar Fırını'ndan ekmek alınır. Niye? Gezilecek, dolaşılacak, bir tur atılacak..... yani. Mesela Seyhan Sineması'nın tam karşısında Serdar Sokak'ta Piknik Kuruyemiş vardı Feridun Amcanın. Onlardan çekirdek alıp mahallede oturup çekirdek yemek vardı. Yenimahalle'nin o zaman tek kuruyemişçisi oydu yani. Feridun dedim, Feridun oğluydu, İhsan Amcaydı Piknik Kuruyemişin sahibi. Küçük böyle bir dükkandı ama burası da kapandı. Çekirdek alınacaksa mutlaka oraya gidilir, hatta sıra beklenirdi. Şu andaki tam kaymakamlığın karşısında hâlâ çocuklar gelir, Vardar Dondurmacısı vardır. Çok çok eski. Kornet dondurmaya ben orada yemişimdir. Kendisi tost makinesinde yapardı. O Arnavut'tur kendisi mesela. Vardar'ın dondurmasında yazın bile hâlâ kuyruk olur yani. Belki orada bizim için, Yenimahalle için bir markaydı yani.

O dönemde ben mesela hep herkese anlatıyorum. Benim çocukluğumda bizi gönderirlerdi, beyaz peynirdi onun adı. Bakkala giderdiniz, beyaz peynir alırdınız. Şimdi yok Ezine, ezme, tulum, yağlı, yağsız falan yani. O zaman bir ekmek, bir peynir al denildiğinde giderdin oradan 100-200 gr bir peynir alınırdı. Beyaz peynirdir tabii, kaşar peyniri falan hiç yok o zaman tabii. Böyleydi, mütevaziydi yani hayat. Hâlâ da mütevazi, ben hâlâ oradayım, hâlâ severim.

Bir de dip not olarak şunu da söyleyeyim size: O zamanlar herkesin ismi Ahmet, Mehmet, Ayşe, Fatma konuştuğu için mutlaka her Yenimahallelinin, benim yaşımdaki Yenimahallelinin mutlaka da bir lakabı vardır, aslında o da önemlidir yani. Çünkü Mehmet dediğin zaman binlerce Mehmet var. O yüzden işte insanların lakabı var, mahalleler arasında rekabet var. Bu rekabet işte okul rekabeti olabiliyor zaman zaman, o zaman futbol rekabeti olabiliyor. Mahalle takımları var filan işte, kendi aramızda turnuva maçları yapılıyor falan. Yani öyle güzel. Ben hâlâ severim, hâlâ Yenimahalle'deyim, kopmadım, devam ediyorum .Aslında hakikatten düşündüğün zaman mesela Çarşı Caddesi'nden, Akın Caddesi'nden bahsettiğin zaman, şu andaki Halkbank'ın olduğu yer falan mesela restorandır. Orhan'ın Yeri diye aşağı inilen, içkilibir yerdi.

Röportaj yapılan kullanıcının bugünden geçmişe doğru yaptığı yolculukta, mekan ile sosyal ilişkiler arasındaki bağlantı, dönemin ekonomik ilişkileri, kapalı bir geniş mahalle kültürü, kendi ekonomisini, kendi kültürünü yaşatan, çok kültürlülüğü içinde barındıran yapı içerisinde görünür hale gelmektedir. Sokak planlaması, insanların yaşamlarını kolaylaştıracak küçük ayrıntılar, kişilerle anılan mekânlar, ekonomik ilişkiler kapsamında Yenimahalle ölçeğinde yaratılan markalar, insan ilişkileri ile şekillenen değerler mekan kullanıcısının belleğinde iz bırakan yaşanmışlıkla anlatılıyor. Bu yaşanmışlık mekanı içselleştirirken, kullanıcının zengin değerlendirmeleri, her kesimden araştırmacıya done verecek şekilde canlı bir birikimi açığa çıkartıyor. Yenimahalle genelinin değerlendirilmesinin yapıldığı bu sözlü tarih çalışması, belleğin mekanla kurduğu ilişkinin ender olanaklarını sunmaktadır.